

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi

The Journal of International Social Research

Cilt: 9 Sayı: 47 Volume: 9 Issue: 47

Aralık 2016 December 2016

www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

KKTC'DE HALKDANSLARINDA GELENEKSEL GİYİM KUŞAM ÜZERİNE ANALİZ VE İNCELEMELER ANALYSIS AND REVIEWS OF TRADITIONAL CLOTHING ON NORTHERN CYPRUS FOLK DANCE

Samet KOZANOĞLU*
Habib DERZİNEVESİ**

Öz

İnsanlığın dünyaya ayak basmasıyla birlikte ihtiyaç duyulan giyim durumu, toplumla alakalı bize çeşitli alanlarda bilgi sahibi olmamızı ve buldukları coğrafi konumun yaşayış biçimlerini nasıl etkilediğini görmekte fazlasıyla yardımcı olmaktadır. Kuzey Kıbrıs halkının geleneksel giyim kuşamının nasıl olduğu ve köklerinin nereden geldiği hakkındaki bilgiler eldeki veriler doğrultusunda incelenmeye çalışılmıştır. Osmanlı İmparatorluğunun Kıbrıs adasını ele geçirdikten sonra verdiği göç fermanı ile Anadolu'nun İç Anadolu, Akdeniz ve Batı bölgelerinden Kıbrıs Adasına yaşanan göç durumu Anadolu'da ki farklı kültürlerin bir arada yaşamasına olanak sağlayıp bölgede yaşayan Rum halkı ile de çeşitli kültür alışverişleri sağlanmıştır. Zaman içerisinde farklı renklerin bir araya gelip yeni bir sentez haline gelerek kendi kültürlerini meydana getirmişlerdir. Kuzey Kıbrıs Türk kültürünün meydana gelmesinde Anadolu ve Rum kültürlerinin bıraktığı izler unutulmamalıdır.

Anahtar Kelimeler: Halkoyunları, Giyim, Kuşam, Halkbilim, Geleneksel, Kıbrıs.

Abstract

Clothing, which was needed since the first man stepped on earth, reveals information on various features of the society like how the geographical conditions affect the way of life of people. In this study, it was aimed to examine how the traditional dressing of the people of Northern Cyprus was and to find out to origins of the traditional clothes of the people of Northern Cyprus in accordance with the available data. After the capture of Island of Cyprus by the Ottoman Empire, the immigration ban provided the opportunity to live together with different cultures in Anatolia from the central Anatolia, Mediterranean and Western regions of Anatolia. Moreover, with the Greek Cypriot people living in the region, various cultural exchanges have been organized. Over time, different colours come together and become a new synthesis, creating their own culture. Traces left by the Anatolian and Greek cultures should not be forgotten when the Turkish Cypriot culture of North Cyprus comes to the scene.

Keywords : Folkdance, Dress, Folklore, Traditional, Cyprus.

1. GİRİŞ

Giyim, insanlığın doğuşu ve doğa koşulları sebebi ile ihtiyaç duyulan bir olgu haline gelmiştir. Geçmişten bugüne giyim gerek doğal gerekse toplumsal değişikliklere uğrayarak günümüze kadar ulaşmıştır. Bu değişiklikler ait oldukları toplumun folklorik, sosyoekonomik ve coğrafi koşulları nedeniyle çeşitli olgunluklara ulaşmıştır.

Dünyada zamanın çok öncesinde yaşamış uygarlıklara bakıldığında zaman geleneksel giyim kuşamın bağlı oldukları kabilelerin kimliklerini tanıtmış toplumların statülerini belirten birçok bilgileri bizlere tanıtmaktadır. Bu durum sadece üste giyilenlere değil, başlık ve süslemelere de yansımıştır. Geleneksel giyim kuşam örnekleri bize toplumların hangi olayları yaşadıklarını, konargöçer mi yoksa yerleşik düzende mi olduklarını, ekonomik durumlarını, medeni hallerini ve daha birçok durumu göstermektedir.

İş ve düğün zamanlarında farklı giyim kuşam tercih edilir. Hatta çocukluk, ergenlik, evlilik ve yaşlılık evrelerinde bile her evreye göre farklı renklerde giysiler tercih edilmiştir. Düğünde yapılan gelin başı ile gerdek sonrası yapılan başlık farklıdır. Köylerden pazarlara gelindiğinde kimin hangi köyden olduğu, kimin çiftçi kimin tüccar olduğu bile giyim kuşamlarından öngörülmesi mümkündür. Anadolu'da bugün bile aynı köyün farklı mahallelerinde bile farklı giyim kuşam bulunmaktadır. Bu yüzdendir ki araştırmacıların "Türklerin ulusal giyim kuşamları budur." şeklinde bir ithamın yanlış olduğu kanısındayım. Kültür ve Turizm Bakanlığı Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğünün Folklor Araştırmacılarının yürüttüğü araştırmalar ve çalışmalar sonucunda Anadolu'nun giysiler alanında son derece çeşitlilik içerdiği saptanmıştır. (<http://aregem.kulturturizm.gov.tr/TR,12757/geleneksel-giyim-kusam-suslenme.html>)

* Yüksek Lisans Öğrencisi Samet KOZANOĞLU, Yakınoğu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Halkbilimi Bölümü Lefkoşa/KKTC
samett.kozanoglu@hotmail.com

**Prof.Dr. Habib DERZİNEVESİ, Yakın Dođu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Halkbilimi Bölümü Lefkoşa/KKTC

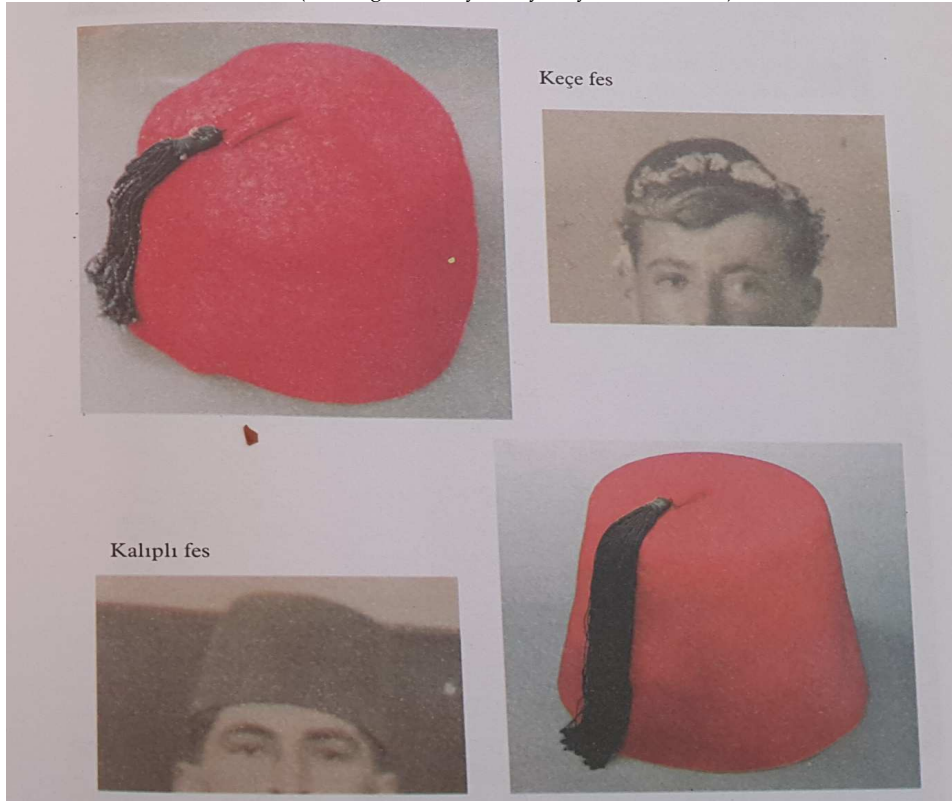
Askerlik ve iş durumlarından dolayı erkekler yaşadıkları ortamdan çıkarak gittikleri ortamın giyim kuşamına göre şekil değiştirirler. Bundan dolayı yapılan geleneksel giyim kuşam araştırmalarında gerekli bulguları edinmek çok kolay olmamaktadır. Oysa kırsal yaşamda kadın dış dünyaya kapalı yaşamaktadır. Kendi ecdadından geleneksel giyim kuşam adına ne gördüyse kendi yaşamında uygulamakta ve kendi çocuklarını da aynı şekilde yetiştirmektedir. Ancak giyim kuşam anlayışında hiçbir değişikliğin görülmediğini söylemek mümkün değildir. En azından kumaş farklılıkları oluşmakta nakış ve işçiliğe gösterilen özen yitirilmekte veya farklı bir coğrafi bölgeden gelen göç, düğün gibi olgular bulunan kırsaldaki giyim kuşam kültürünü değiştirmekte ve zenginleştirmektedir. Kırsal yaşamda kadınlar vakitlerinin büyük bir kısmını çalışarak geçirirler. Bu açıdan bakıldığında günlük yaşam ve iş giysileri farklılıklar gösterir. Anadolu'da bir genç kızın sözlenmesiyle yapılan "baş düzeni" sosyal statüsünü belirler ve evlilik, olgunluk, yaşlılık dönemlerinde bu önemini kesintisiz korur.

Kültür ve Turizm Bakanlığı Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü, geleneksel giyim-kuşam anlayışında görülen bu farklılığı, Maddi Kültür Şubesi Folklor Araştırmacıları tarafından yapılan araştırmaları yayına dönüştürmektedir. Her gün değişime uğrayan Folklor (Halk Kültürü) öğeleri arasında yer alan ve Maddi Kültür konusu olan giyim-kuşam anlayışı da bu değişimden etkilenmiştir. Kurulduğu 1966 yılından günümüze kadar yapılan saha araştırmalarından elde edilen çok sayıda negatif ve dia-pozitif koleksiyonuyla, Türk Kültüründe önemli bir yere sahip olan Araştırma Ve Eğitim Genel Müdürlüğü Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi; bu konuda çalışma yapan kişi, kurum ve kuruluşlara bilimsel çalışmalarında yardımcı olmaktadır. (<http://aregem.kulturturizm.gov.tr/TR,12757/geleneksel-giyim-kusam-suslenme.html>)

2. HALKOYUNLARI GELENEKSEL ERKEK GİYİM KUŞAMINDA BAŞA GİYİLENLER

Kuzey Kıbrıs genelinde başa giyilenler genellikle kalıp festir ve içten kartonlu direk tutan bir fes biçimidir. Keçeden yapılan bir çeşidi de mevcuttur. Fas şehrinde icat edilmiştir. Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşu ile birlikte şapka devrimi gerçekleşmiş ve 1925 yılında çıkarılan kanun ile fes giyimi yasaklanmıştır. Kısa boylular sipariş verirken "bir garış üç barmak" uzun olsun derlermiş ve bu şekilde görünüş olarak boylarının uzun olacağına inanılmıştır. Fesin etrafına bağlanan yemeninin kenarlarında iğne oyasından yapılan nergis oyası mevcuttur. Bu durum Anadolu'nun batı bölgesinde bulunan (Aydın, Muğla, Denizli, İzmir, Manisa) şehirlerinde erkek baş giyimleriyle benzerlik göstermektedir. Bu bölgelerde de kısa yayvan fes etrafına iğne oyasında yapılan çiçek motifleri yemeni etrafına işlenip fes üstüne sarılmaktadır. Bu benzerliğin Kıbrıs adasının Osmanlı tarafından ele geçirilmesinden sonra Kıbrıs'a yaşanan göç olayı kültürlerini de beraberinde götürmüştür ve zaman içinde değişime uğrayıp farklı bir forma girip kendilerine has bir hal almıştır.

Şekil:1 (Ömerağa A. Gönyeli köyü kıyafetler albümü)

Şekil:2 (Ömerağa A. Gönyeli köyü kıyafetler albümü)

3. HALKOYUNLARI GELENEKSEL ERKEK GİYİM KUŞAMINDA BEDENE GİYİLENLER

1) Gömlek

Kuzey Kıbrıs Türkleri bedene coğrafi bölge olarak değişik beldelerde şive değişikliğine uğramış gömlek, göynek veya içlik denilen boğazı kapalı uzun kollu dokuma kumaştan üretilen giysiler giyerlerdi. Bazıları beyaz üstüne renkli çizgileri olan gömlekler kullanır ve bunlara eskiden mintanda denirdi.

Şekil:3 Uzun kollu dokuma kumaştan gömlek

2) Yelek(Camedan, Cepken)

Gömlek üstüne cepken (yelek) denilen 20'nci yüzyılın başlarında Kuzey Kıbrıs genelinde kullanılmaya başlanılan diğer bir adı da kavuşturma olan ön kısmı lacivert arka kısmı kırmızı çuhadan yapılmıştır. Ön kısmında lacivert üzerine siyah sırma iplikten baklava, kuş ve ibrikten işlemler görülmektedir ve çift sırma ipten yapılmış nohut tanesi büyüklüğünde düğmeler bulunur. Arka kısmında ise kırmızı üzerine vücut ölçüsünü ayarlayacak şekilde bağcıklar bulunup bağcıkları sıkması ile vücudu sarmaktadır. Çeşitli renklerde hayvan veya dal figürlü işlemler mevcuttur. Bu işlemlerin motif belirleme kısmında buldukları coğrafi bölgenin ve sosyal statünün rol oynadığını öngörmekteyim. Yelekler özellikle boy olarak kısa yapıldığı için bunun nedeni ise beldeki tarabulus kuşağının gözükmemesi içindir. Yeleklerin uzun kollusuna ise "Salta" denilirdi. Anadolu'nun iç ege kısmında (Afyon, Isparta, Burdur, Antalya) da görmek mümkündür.

Şekil:4 Yeleğin arkadan görünümü bağcıklı kırmızı çuhadan yapılmıştır. (Ömerağa A. Gönyeli köyü kıyafetler albümü)

Şekil:5 Tahmini 200 yıllık yeleğin önden görünümü lacivert çuhadan yapılmıştır. (Ömerağa A. Gönyeli köyü kıyafetler albümü)

3) Tarabulus kuşağı

Kuzey Kıbrıs Türklerinde yaygın olarak giyilen alt giysisi dizlik (potur) uçkur kısmını tutması amacıyla bel etrafına sarılan ipek kumaştan ve ya koyun yününden (beyaz kumaş) yapılan kök boyalarla boyanıp yaklaşık 5-8 m arasında değişen kuşak çeşididir. Halk dilinde tarabulus kuşağı denmektedir sebebi ise o zamanlar Trablusgarp Osmanlı hâkimiyetinde olup kuşaklar orada el tezgâhlarında dokunup Kıbrıs'a getiriliyordu bu sebeptendir ki ismini yapıldığı yerden almıştır. Bel kısmına 2-3 tur sarılan tarabulus kuşağı son uç kısmını ilk uç kısmına iç taraftan tutturmak suretiyle kullanılır. Son uç kısmını bele bağlamak gibi bir durum bulunmamaktadır. Tarabulus kuşağı karın bölgesini içe atıp mide yukarı çekilip göğüs kısmını daha büyük gösterirdi ve içine sigara, cüzdan, gibi şahsi eşyalar içine konulurdu. Saf ipekten olanların nişan yüzüğünün içinden geçebildiği söylenmektedir. Ayrıca kuşağın hangi kumaştan ve ne kadar uzun olduğu da halk arasından şahsın zenginlik ölçütünün belirlenmesinde bir sembol haline gelmiştir.

Şekil:6 (Ömerağa A. Gönyeli köyü kıyafetler albümü)

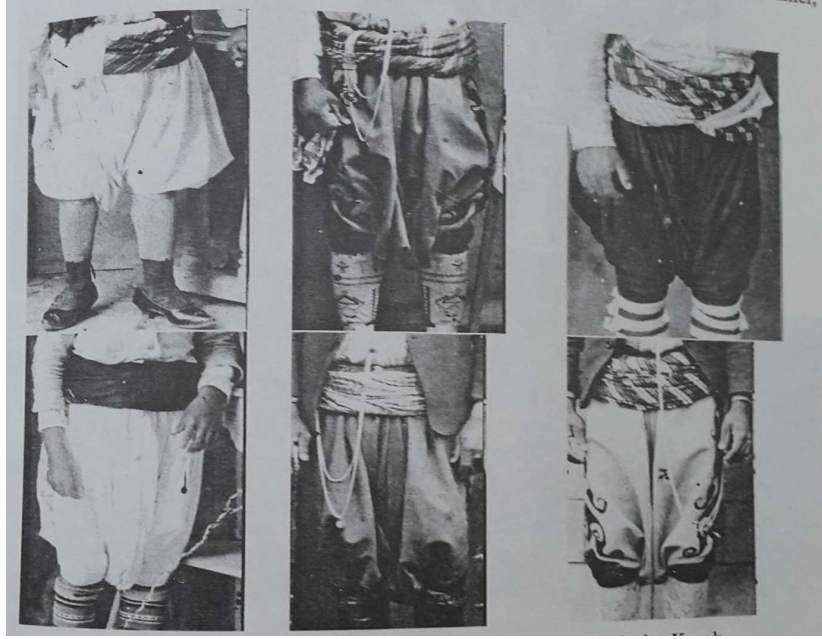

4) Dizlik (Potur)

Dizlik dize kadar inen geniş kısa don tumanın adıdır. Ağı körüklü olan dizlik koşma veya oturma hareketlerinde kısıtlama getirmeyen fazlasıyla rahat uçkur ile bağlanıp üstüne tarabulus kuşak bağlanmaktadır. Anadolu kesimlerinde potur, şalvar, karadon Rum halkı ise de vraga ismi ile kullanılmaktadır. Dizlik tezgah dokuma kumaştan beyaz olarak üretilirdi çeşitli kök boyaların içinde

günlerce bekletilip lacivert, beyaz ve siyah renkte olması mümkün kılınmaktadır. Kuzey Kıbrıs Türkleri tarla çiftçilik işlerine giderken siyah renkli dizliklerini çarşı Pazar gezmeleri veya düğün etkinliklerine giderken de lacivert veya beyaz olan tercih edilirdi. O dönemlerde dizlik üzerine çeşitli türkü ve maniler söylenmiştir. "Başında dalfesi elinde bıçak
Yoktur sözüm üstüne konuşacak
Ak dizlik üstünde tarabulus kuşak
At üstünde geliyor sevdiğim uşak..."

Şekil:7 (Ömerağa A. Gönyeli köyü kıyafetler albümü)

5) Çoraplar

Eski zamanlardaki çoraplar elde 4 şiş iğne ile has yünden ilmek ilmek işlenerek üretilmiştir. Kuzey Kıbrıs'ta ki çoraplar, renk desen bakımında çok çeşitlilik göstermektedir. En sık kullanılanları ise baklava ve karanfil desenli çoraplardır. Anadolu'nun Karadeniz bölgesinde bu tarz benzerlikleri olan çorapları görmek bir hayli mümkündür. Çoraplar uzun konçlu olup dize kadar çekilip üstüne çangar, Frenk çizmesi veya iskarpin giyilmesi yaygındır.

Şekil: 8 (Ömerağa A. Gönyeli köyü kıyafetler albümü)

6) Çizmeler

Çangar Çizmesi

Çangar çizmeleri dizin altına kadar uzanan ve diz kısmından yaklaşık bir metre iplikten üst kısmı bağlanarak kullanılırdı. Çoban, çiftçi, bekçi gibi köylülerin kullandığı çangar çizmesinin altı çivilidir bunun nedeni ise dağlık bölgelerde, kırsal alandaki yılan ve bacağı çizebilecek çeşitli otlardan korunmak amaçlıdır. Hammaddesi teke derisinden yapılmaz. Deriyi ters düz edip içindeki yağlar çıkarıldıktan sonra tüylerin dökülmesi için bir çeşit ilaç kullanılmaktadır. Deri kullanılabilir hale geldikten sonra kişinin ayağına özel yapılmaktadır ve çeşitli renklerde kullanımı yoktur.

Şekil:9 Çangar çizmesinin alttan görünümü (Cypriot Costumes In The National Historical Museum)

Frenk çizmesi

Çangar çizmesinden farkı altında çivisi yoktur. Uzun dize kadar uzanır daha çok avcı, süvari, asker kesiminin ya da zengin, asil aile ağalarının kullandığı bir çizme türüdür. Çoğu siyah renkli olmakla birlikte kahverengi olanı da nadir bir şekilde görülmektedir.

Şekil:10(Cypriot Costumes In The National Historical Museum)

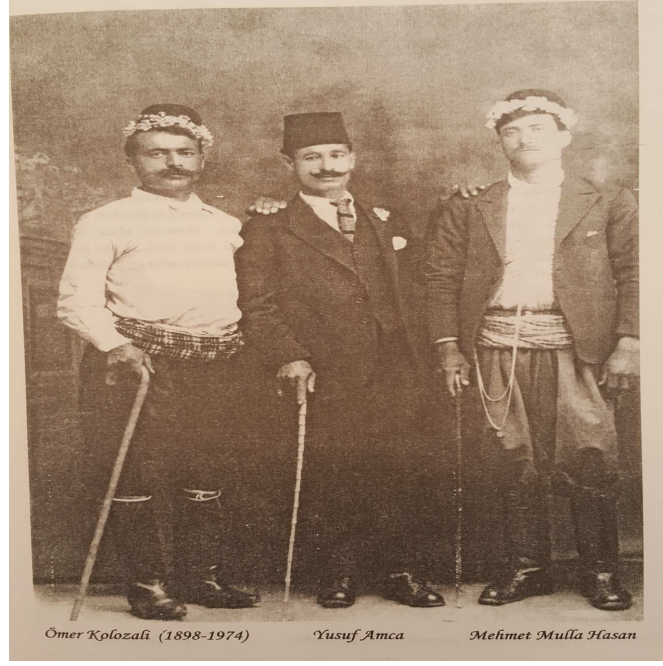
7) AKSESUARLAR

Baston

19'uncu yüzyıllardan itibaren Türklerde kullanmaya başlanılan baston, Kuzey Kıbrıs Türklerinde de mevcuttur. Denge kısmı ağacın çeşidine göre değerli olmaktadır. Kıvrımlı kısmında ise altın ve gümüş işlemeli olanları da görülmüştür. İlk olarak 2.Mahmut tarafından kendi atölyesinde üretimine başlamadan

önce ithal olarak kullanılan bastonun ilk ithal yeri ise Suriye'dir. Anadolu da daha çok yaşlı kesimde dengelerini ve yürümelerini sağlamak amaçlı halen kullanılmaktadır.

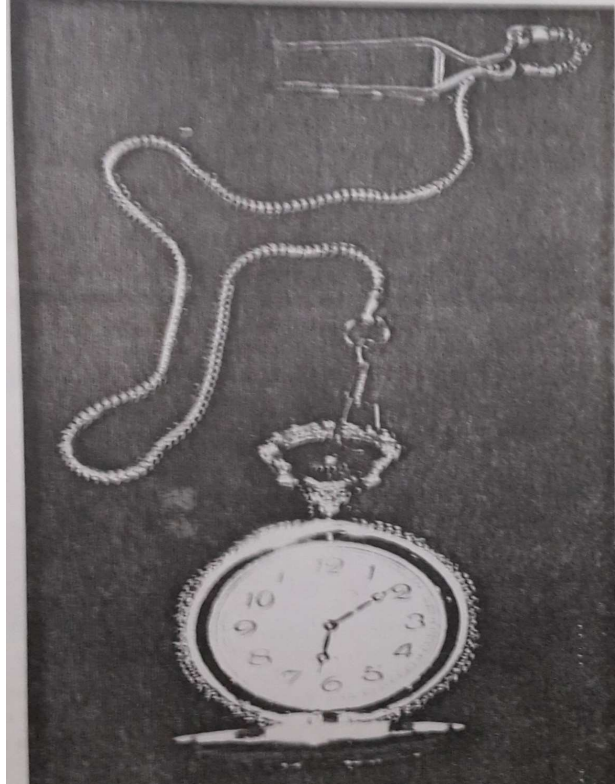
Şekil:11 (Ömerağa A. Gönyeli köyü kıyafetler albümü)

Köstekli saat

Mekanik bir saattir. Saatin "Zemberek" denen yayı kurulur, kurulan zembereğin gevşemesiyle saatin içindeki çarklar dönmeye başlar ve saat çalışır. Cepte taşınır, "Köstek" adı verilen bir zincir yardımıyla giysilere tutturulur. (Kaynak: Bilim Çocuk Dergisi) Kıbrıs Türkleri yelek kısmından tutturup köstek kısmını dizlik aşağısına kadar sallanmasına izin vererek kullanmışlardır. Anadolu'nun Batı ve İç Anadolu bölgesi ağırlıklı olmak üzere birçok bölgesinde erkek giyim aksesuarı olarak kullanılmıştır.

Şekil:12 (Ömerağa A. Gönyeli köyü kıyafetler albümü)

Keseler

Kumaş veya el örgüsünden yapılma olarak iki çeşidi vardır. İçine tütün para vs. koymak amaçlı yapılan keseler tarabulus kuşağın içine sıkıştırılır ya da yeleğin iç tarafına özel olarak ayrı bir cep diktirilirdi. İçine konan maddenin düşmemesi için ağzı büzgülü yapıp ip ile bağlanılırdı. Ayrıca tarak, saat, ayna gibi eşyaları koymak için kare biçiminde olarak da kullanılmaktaydı. Gelin çağına gelen kızların çeyizine mutlak suret de konulurdu keselerin üstüne çeşitli hayvan ya da ağaç motifleri işlenirdi.

Şekil:13 (Ömerağa A. Gönyeli köyü kıyafetler albümü)

4. HALKOYUNLARI GELENEKSEL KADIN GİYİM KUŞAMINDA YEMENİLER VE BAŞ BAĞLAMAK

Kadınların baş kısımlarını örtmenin birçok anlamda ve zorunlulukta olduğunu görmek mümkündür. Öncelikle Kuzey Kıbrıs'ın coğrafi açıdan bol güneşli ve çok fazla yağış almamasıdır. Kadınlar tarla işlerini görmeye giderken aşırı güneşe maruz kalmamak için ve dini boyut olarak bakıldığı zamanda kendilerine bir yükümlülük olarak görmüşlerdir. Bunun yanı sıra güzel görünüm, giydikleri kıyafet bütünlüğü, aksesuar gibi birçok nedenden ötürü yemeni kullanmaktadırlar.

Yemeniler, evlerde ya da tezgâhlarda dokunup kenarlarına iğne oyası yapılır. Anadolu'nun birçok yerinden Kuzey Kıbrıs'a birçok ailenin göç etmesi ile birlikte çeşitli renk ve motif zenginliği oluşturulmuştur. Yemeni kenarlarında çok çeşitli süslemeler, boncuk ve oyalar görmek mümkündür. Bunun yanında bir sosyal statü konumunda olup yaş, doğum, yas, aşk, düğün, evli, bekar gibi olgularda mesaj niteliğinde rol oynamıştır. Kıbrıs erkekleri de fes üstüne yemeni bağlayıp kadınlara mesaj vermeye çalışmışlardır.

Kuzey Kıbrıs'taki kadınların başını bağlaması durumuna "baş bağlamak" denilmektedir. Adanın iklimsel durumundan ötürü çocuk yaştaki kızlar olması gereken durumdan daha fazla fiziki gelişim göstererek ergenlik çağına erken girmektedirler ve erkekler için göz kamaştırıcı bir hal alıp hedef haline gelmektedirler. Bu durumun aileler tarafından kızlarının gizlenip korunması amacıyla "örtünme" eylemi dini sebeplerinde katkısıyla gerçekleşmektedir. Kadınların "çember" dedikleri yemeniyi üçgen şeklinde katlayıp uç kısmını arkaya getirecek şekilde diğer iki ucunu çene altından geçirmek şartıyla bağlanılırdı arasına kağıt gibi maddeler konularak dik durması sağlanırdı. Üstüne çarşaf denilen giysi geçirilirdi. Çarşaf iki parça olup belden üst ve alt kısmına ayrı ayrı giyilirdi. Üst kısma örtülen çarşaf çember üstünden geçirilip ön kısmı tamamen kapatılırdı. Alt kısmı şalvar üstünden içine lastik geçirilmek suretiyle tamamen kapatılıp tutturulurdu.

Şekil:14 Yemeni oyalarna örnekler (Ömerağa A. Gönyeli köyü kıyafetler albümü)

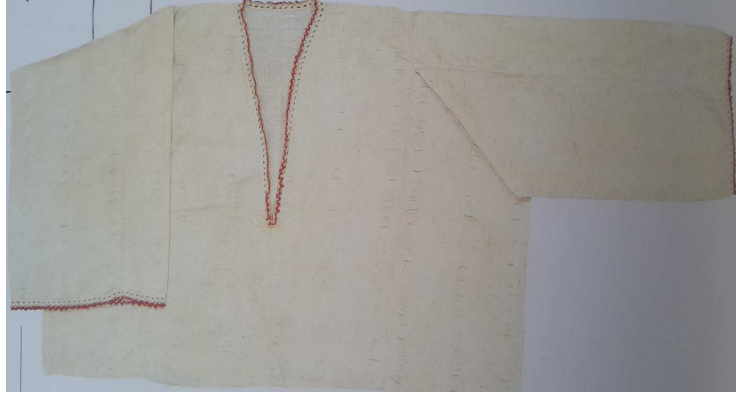

5.HALKOYUNLARI GELENEKSEL KADIN GİYİM KUŞAMINDA BEDENE GİYİLENLER

1)İçlik

Geleneksel kadın giyiminde kullanılan içlik dokuma tezgâhların da üretilirdi. Kenarlarına "bürümcük" denilen iğne oyaları işlenirdi veya düz bir şekilde de kullanımı mevcuttur. Şile bezi veya yün kumaşından üretimi sağlanırdı. Üç etek giyiminden önce içe giyilen ilk giysidir. Anadolu'nun her bölgesinde görülmesi mümkündür.

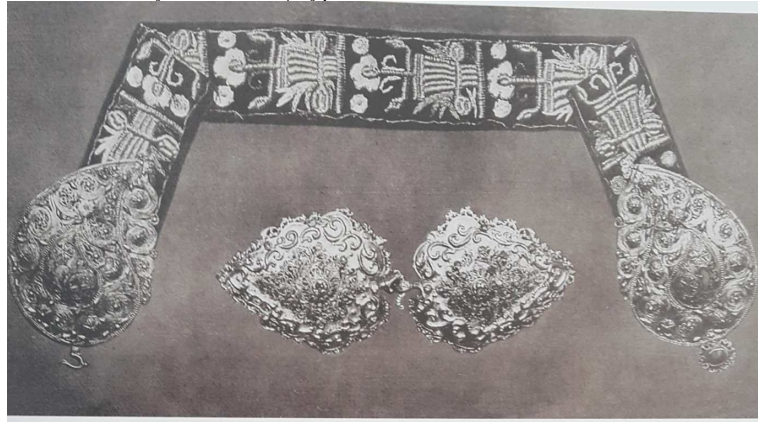
Şekil:15 (Cypriot Costumes In The National Historical Museum)

2) Üç etek

Anadolu Türkmenlerine ait olup yapılan göç sonrası Kuzey Kıbrıs bölgesinde de görülen üç etek belden aşağısından itibaren arka kısmı bir ön kısmı iki olmak suretiyle üç parçadan oluşur ön kısmında iki parçayı bazen yürümede zorluk yaşamamak adına kuşak bölgesine sıkıştırılır. Kuşak bölgesine "boynuz kemer" denilen değerli kemer takılır. Üç etek altına ise şalvar giyilir. Makine izi olmayan el işleme çizgili kumaştan yapıldığı gibi saf ipekten veya atlas kumaşından da yapıldığı görülmüştür. Düğün gibi törenlerde sıkça rastlanması mümkündür.

Şekil:16 Boynuz Kemer (Cypriot Costumes In The National Historical Museum)

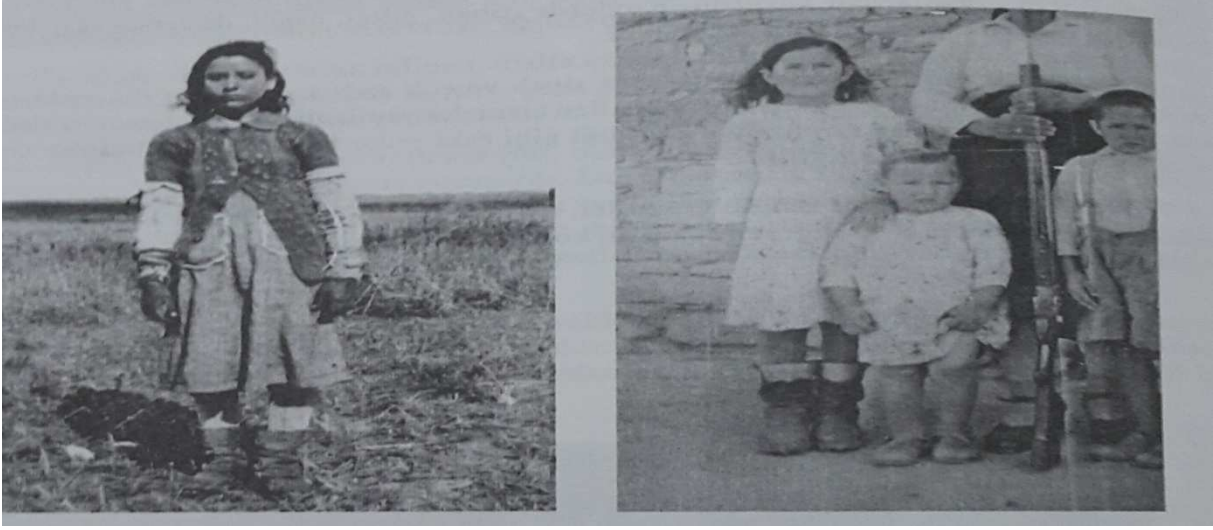
3) Şalvar

Kuzey Kıbrıs Türk kadınlarının vazgeçilmezi belden aşağı kısmı için kullanılan çeşitli kumaşlardan yapılan bir alt giysisidir. Tarlaya gidecek iken farklı evde kullanım için farklı giyildiği öngörülmüştür.

4) Çangar çizmesi

Kuzey Kıbrıs erkeklerinden farklı olarak kadın çangar çizmesinin derisi daha narin uzunluk olarak daha kısa ve daha süslü, gök desenli olanları da mevcuttur.

Şekil:17 (Ömerağa A. Gönyeli köyü kıyafetler albümü)

5) AKSESUARLAR

Kuzey Kıbrıs kadın süslemelerinde özellikle gelin olacak kızlarda süs ve güzel görünüm fazlasıyla özel bir durumdur. Baş kısmına altın veya gümüş dizilerden oluşan fes veya kenarları parlak pul ile işlenmiş yemeniler saçlar ikiye ayrılıp "belik" denilen geleneksel kız örgüsü yapılır. Kulaklara küpeler ve boyun kısmına "beş'i bir yerde" denilen içinden geçirilen ip ile dizilen altın pullardan oluşan kolyeler takılırdı. Üç eteğin kol, yaka, etek uçlarına çekilen sutaşları ile bindallı üstüne çeşitli geometrik desenler işlenirdi.

Şekil:18 (Ömerağa A. Gönyeli köyü kıyafetler albümü)

SÖZLÜK

Fes: Tepesi düz, genellikle kırmızı, püsküllü, silindirik başlık. İsmi başlıca üretim merkezi olan Fas'ın Fes şehriden alır. Başta Osmanlı İmparatorluğu olmak üzere birçok Müslüman ülkede kullanılagelmiştir. Yaygın olarak kullanılan kırmızı rengini kızılçık boyasından alır. Bununla birlikte hemen hemen her renkte ve desende fes üretilmektedir.

Mintan: Yakasız uzun kollu erkek gömleği.

Çuha: İnce, sık dokunmuş, tüysüz yün kumaş.

Tuman: Don, şalvar

Konç: Ayağa giyilen şeylerin ayak bileğinden baldıra doğru olan bölümü.

Zemberek: Mekanik saatlerde bulunan, kurulan ve saatin çeşitli parçalarını devindiren yay.

Bürümcük: Bükülmüş ham ipekten dokunmuş bir tür ince bez.

Atlas: İnce ipekten sık dokunmuş düz renkli, sert ve parlak, altın ve gümüş tellerle işlenmiş kumaş cinsidir.

Belikli: İnce saç örgüsü olan kimse.

SONUÇ

Yapılan kaynak taramalarından elde edilen verilere göre Kuzey Kıbrıs geleneksel giyim kuşam kültüründe Anadolu esintilerinin olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Bu durumun 1571 yılında Osmanlı'nın hâkimiyeti altına girip Anadolu'nun ağırlıklı olarak Akdeniz bölgesinden yapılan göç sonrası meydana geldiği bilinmektedir. Kuzey Kıbrıs geleneksel giyim kuşamında kumaşların ve aksesuarların bir kısmı Suriye ve Anadolu gibi çeşitli bölgelerden ithal edilmesi getirilen bölgelere benzerlik durumunu arttırmıştır. Buna rağmen giyim kuşamlarını buldukları coğrafi koşulları da göz önünde bulundurarak sınıflandırabilmişlerdir. İş hayatı, düğün ve kına geceleri gibi durumlarda farklılık göstermeyi bilip topluluk içerisinde aşk, sevgi gibi unsurların iletişimi ve ailelerin gelir durumu hakkında da fikir sahibi olmak mümkündür. Zaman içinde farklı bölgelerden gelen türküler, danslar, törenler, giysiler tek bir çatı altında buluşup bulunan coğrafi bölgenin gelenekleriyle birleşip yeni ve kendine has bir sentez haline gelmiştir. Bu durum Kuzey Kıbrıs Folklorunun her yönüyle zenginleşmesini ve gelişmesini sağlamıştır.

KAYNAKÇA

BALTA, Nevin(2014). *Anadolu Kadın Başlıkları*, Ankara: Alter Yay.

Cypriot Costumes In The National Historical Museum. Kıbrıs: Yayın Belirsiz

ÖMERAĞA, Ahmet(2008). *Gönyeli köyü kıyafetler albümü* (1900-1980) Kıbrıs: Türk Fotoğraf Derneği Yay.

TEZ KAYNAĞI

SEVİM, Mehmet (2015). *Halk oyunlarının Müzikal ve Geleneksel Giyim Kuşam Bakımından Analizi: Afyonkarahisar Örneği* Yüksek Lisans Tezi. Afyonkarahisar: Afyon Kocatepe Üniversitesi.

AKDEMİR, Nevin(2007). *Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kadın giyiminin Anadolu kadın giyimi ile bağlantısı* Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi

İNTERNET KAYNAKLARI

- <http://aregem.kulturturizm.gov.tr/TR,12757/geleneksel-giyim-kusam-suslenme.html>

- <http://docplayer.biz.tr/5621101-Anadolu-da-giyim-kulturu.html>